

JSES

Journal of Sustainable Educational Studies

Geliş/Received: 08.02.2022 Kabul/Accepted: 25.02.2022

MÜSLÜM GÜRSES ŞARKILARININ VAROLUŞÇU TERAPİNİN TEMEL KAVRAMLARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ¹

Hüseyin Atakan KOÇAK²

Tuğba YILMAZ BİNGÖL³

Özet

Varoluşçu terapi, bireyin varoluşuyla birlikte oluşan kaygılara odaklanan dinamik bir psikoterapi yaklaşımıdır. Bu yaklaşım, insan olmanın anlamını sorgulayarak, “Ben Kimim (?)”, “Kim Olacağım (?)”, “Nereye Gidiyorum (?)” gibi sorularla bireylerin varoluşlarının farkında olmalarını sağlamaya çalışır. Bu çalışmada, Müslüm Gürses şarkıları Varoluşçu Terapinin temel kavramları açısından incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda öncelikle Varoluşçu terapinin dünyada var olma, ölüm, kaygı, anlamsızlık, varoluşsal engellenme, varoluşsal boşluk, özgürlük ve sorumluluk alma, öz aşkınlık ve varoluşsal soyutlanma kavramları açıklanmış ve ardından şarkı sözleri bu temel kavramlara göre irdelenmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniğinin kullanıldığı bu çalışmada, Varoluşçu Terapinin temel kavramlarının Müslüm Gürses şarkılarında karşılık bulunduğu ortaya çıkmıştır. Varoluşsal yaklaşımın arabesk şarkıları yorumlamada oldukça güçlü olduğu görülmüştür. Bu çalışmanın psikolojik danışma yaklaşımlarının sanat çalışmalarının günlük yaşamdaki etkilerini ortaya koymak açısından katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Müslüm Gürses şarkıları; varoluşçu terapi; doküman analizi

EXAMINATION OF MÜSLÜM GÜRSES SONGS FROM THE POINT OF VIEW OF THE BASIC CONCEPTS OF THE EXISTENTIAL THERAPY

Abstract

Existential therapy is a dynamic psychotherapy approach that focuses on the anxieties that occur with the existence of the individual. This approach questions the meaning of being human, “Who am I (?)”, “Who will I Be (?)”. It tries to make individuals aware of their existence with questions such as “Where am I going (?)”. In this study, the songs of Müslüm Gürses were examined in terms of the basic concepts of Existential Therapy. For this purpose, first of all, the concepts of existence in the world, death, anxiety, meaninglessness, existential frustration, existential emptiness, freedom and responsibility, self-transcendence and existential isolation of Existential therapy were explained and then the lyrics were examined according to these basic concepts. In this study, in which the document analysis technique, one of the qualitative research methods was used, it was revealed that the basic concepts of Existential Therapy were found in the songs of Müslüm Gürses.

It has been seen that the existential approach is quite powerful in interpreting arabesque songs. It is thought that this study will contribute to revealing the effects of psychological counseling approaches on art studies in daily life.

¹ Bu çalışma 18-19 Aralık 2021 tarihlerinde FSMVÜ Eğitimde Mükemmeliyet Araştırmaları Kongresi’nde (EMAK-2021) sunulan sözlü bildirisinin genişletilmiş hâlidir.

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Tezli Yüksek Lisans Programı, İstanbul-Türkiye, huseyinatakan.kocak@stu.fsm.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7831-6214

³ Doç. Dr., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, İstanbul-Türkiye, tbingol@fsm.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1104-2244

Keywords: Müslüm Gürses songs; existential therapy; document analysis

Makale Türü (Article Type): Araştırma Makalesi/Research Article

Kaynakça Gösterimi: Koçak, H. A., & Yılmaz Bingöl, T. (2022). Müslüm Gürses şarkılarının varoluşçu terapinin temel kavramları açısından değerlendirilmesi. *Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)*, (Ö1), 114-122.

1. GİRİŞ

19.yy'ın ortalarında bir felsefi akım olarak ortaya çıkan varoluşçu terapi, yaşamda doğal olarak meydana gelen, insanın evrensel ve kaçınılmaz yönü ile eylemlerinin altındaki anlamı tüm gerçekliği ile irdeleyen bir düşünce akımıdır (Adams, 2014). Bu düşünce akımı bireyleri, hayatına anlam veren, hayatı seçimleri ile özgür yaşayan ve bu özgürlüğün sorumluluğunu alabilen kişiler olarak görmektedir. Varoluşçulara göre, insanlar dünyaya atılmışlardır. Bu dünyaya atılan birey ise, dünyaya meydan okur. Bu meydan okuma ile de birey özünü arar. Çünkü varoluşun özü, insan olmanın ne demek olduğu üzerine kurulmuştur (Corey, 2008).

Dünya üzerinde yaşayan tüm varlıklar içerisinde, varoluşunu ifade edebilecek tek varlık insandır. Bu sebeple, varoluşun bireysel bir yönü vardır ve kişiden kişiye değişebilir. Çünkü gerçeklik, özneliktir (Kierkegaard, 1968; akt. Frankl, 2009). Varoluşçu filozoflar, varoluşçuluğun merkezinde yer alan anlamsızlık, ölüm, kaygı ve seçim gibi temalara ve bireyin bu temalardan neler anladıkları üzerine odaklanmışlardır ve bu temalardan kopan bireylerin, otantikliğini kaybettiğini düşünmüşlerdir (Kaufmann, 1975).

Varoluşçu terapi, 20.yy'ın başlarında ortaya çıkan, temelini varoluşçu felsefeden alan dinamik bir psikoterapi yaklaşımıdır (Nixon, 2005). Bu yaklaşım, bireylerin varoluşlarının farkına varmaları için kendilerine sordukları, ben kimim, nereye gidiyorum, ne olacağım gibi soruların yanıtlarını aramalarına olanak sağlar. Yaşamın anlamı, ölüm, özgürlük, seçim ve sorumluluk, öz-aşkınlık gibi kavramlara vurgu yapan varoluşçu yaklaşım, bireyin var olmasından kaynaklanan temel kaygılar üzerine odaklanır. Bu kaygılar, bireylerin varoluşsal sorgulamalarının bir sonucudur. Varoluşçu terapiye göre, bireylerin bu soruları sorma sebepleri, kendi anlamlarını bulma istekleridir (Corey, 2008).

Varoluşçu terapiye göre insanlar, kendi yaşamının seyircisi değil, onu yaratan, anlamlandıran kişidir (Yalom, 2014). Bu sebeple bireyler kişisel farkındalık kapasitesine sahiptir ve kendisini ifade edebilir, özgürce seçimler yapabilir. Birey kendisinin ne kadar çok farkında olursa, o kadar özgürdür (Corey, 2008). Bireylerin bu özgürlüğü, kendi seçimlerini yapabilmesinin ve yaptıkları seçimlerin sorumluluğunu alabilmesinin bir sonucudur. Özellikle bireylerin kendi eylemlerini belirleyebilme ve sorumluluğunu alabilme yeteneği, şu anki durumu ve geleceği açısından önemli bir yere sahiptir. Bireylerin farkındalığının artması, kendi eylemlerini kullanabilme gücünü artırması, bireylerin akıllarına gelebilecek "kötü kader" gibi düşüncelerin de önüne geçebilecektir (Corey, 2008).

Bu terapiye göre, insan pasif bir varlık değil, konumlandırılan ve anlamlandıran kişidir. Bireylerin iç dünyalarını yani onların fenomenolojik alanlarını anlamaya çalışan bu terapi, "evsiz bir çocuk" gibidir (Yalom, 2014). Varoluşçu terapi, bireylerin şimdiki deneyimlerinden yola çıkarak, bireylerin birbirleri arasındaki ilişkileri orta noktaya koyar. Kısacası bu terapi, insana dair ve insanın olduğu her yerdedir (Corey, 2008).

Sanat eserleri, tıpkı varoluşçu terapi gibi, insanın olduğu her yerdedir. Varoluşçu terapi, bireyleri anlamaya çalışırken, sanat eserleri de bireylerin iç dünyalarını yansıtmaya çalışmaktadır. Sanat, her insan açısından farklı anlamlara sahiptir ve bireylerin iç dünyasını yansıtmaya çalışır. Varoluşçu terapi ise, bireyin iç dünyasını anlamaya çalışır. Bu açıdan sanat ve varoluşçu terapinin birbirini tamamladığı ön görülebilir.

Sanatın resim, müzik, roman veya şiir gibi dallarında psikolojik danışma yaklaşımlarını görmek mümkün olmaktadır. Özellikle müzik eserlerinde, bu yaklaşımların izlerine rastlanmaktadır. Bu konuda yapılmış bazı araştırmalar da bulunmaktadır.

Gençtanırım ve Voltan-Acar (2010) yaptığı çalışma ile Sezen Aksu'nun şarkılarını akılcı duygusal terapi açısından, Yalçın ve Voltan-Acar (2006) Candan Erçetin'in şarkılarını Gestalt terapi açısından ve Bilgin ve Sarıcı (2018) ise arabesk şarkılarını varoluşçu terapi açısından değerlendirmiştir.

Bu çalışma ise, Müslüm Gürses şarkılarını, varoluşçu terapinin temel kavramları açısından incelemiştir. Müslüm Gürses'in 14 şarkısının varoluşçu terapinin temel kavramlarını açıklaması açısından değerlendirilmeye uygun olduğu görülmüştür.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada veriler, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yolu ile toplanmıştır. Doküman analizi, basılı veya elektronik ortamdaki materyalleri inceleyen ve değerlendiren sistemli bir yöntem olarak adlandırılmaktadır (Kıral, 2020). Bu çalışmada ise Müslüm Gürses'in şarkıları Varoluşçu Terapinin temel kavramları açısından değerlendirilmiştir.

2.2. Evren-Örneklem

Bu çalışmanın örneklemini Müslüm Gürses'in 14 şarkısı oluşturmaktadır. Bu şarkılar, "Ayrılık Acı Bir Şey, Usta, Bunca Gamı Bunca Derdi, Hasret Rüzgarları, Küskünüm, Garipler, Silinmeyen Hatıralar, Bir Kadın Tanıdım, Dinleyin Geceler, Olmadı Yar, Gitme, Aldanma Mahsun Çocuksu Yüzüne, Yalan ve İtirazım Var" olarak belirlenmiştir.

3. BULGULAR

3.1. Varoluşsal Soyutlanma

Bireyler kendilerinden, başkalarından ve doğadan soyutlanma ihtiyacı hissederler ve bu soyutlanmalarının altında, varoluşsal bir temel yatmaktadır (Yalom, 2014). Varoluşçular, bireylerin kendisine yönelerek yalnızlık duyguları yaşamasını ve bununla beraber bir güç motivasyonu elde edebileceklerini savunurlar.

Birey varoluşsal olarak hem yalnız hem de bağımlıdır (Corey, 2008). Müslüm Gürses şarkılarında ise, bireyin varoluşsal olarak soyutlanması ve bu soyutlanma ile yaşadığı sembiyotik durum ön plana çıkmaktadır.

"...Yalnızlık yaradır bende sarılmaz

Halimden derdimden kimse anlamaz

Nerde sevdiklerim neden aramaz

En yakın dostuma bile küskünüm..."

Şarkıcının içinde bulunduğu durum varoluşsal soyutlanma olarak göze çarpmaktadır. Şarkıcı kendisini yalnız hissetmektedir, çevresindeki kişilerin kendisini sormasını, merak etmesini beklemektedir. Ancak etrafındaki kişilerin kendisini merak etmemesi sebebiyle kabuğuna çekilmiştir.

"...Bir kadın tanıdım çok ağlıyordu

Gözünden sel gibi yaş akıyordu

Teselli verecek dost arıyordu.."

Şarkıcı, bu şarkıda bir kadının yaşamış olduğu yalnızlık duygusu üzerine odaklanmıştır. Bu kadının yaşamış olduğu olumsuz duygular ve durumlar neticesinde ne kadar üzüldüğü ve bu üzüntüsünü paylaşacak bir kişinin bile yanında olmamasından şikayetçidir.

"...Dinleyin geceler duyun sesimi

Benden daha yalnız değilsiniz ki..."

Şarkıcı, içinde bulunduğu kaygı durumunda yaşamış olduğu yalnızlığı, gecenin yalnızlığı ile kıyaslamıştır.

3.2. Anlamsızlık, Varoluşsal Engellenme ve Varoluşsal Boşluk

Bireyin yaşamında herhangi bir anlam olmaması durumu anlamsızlık olarak adlandırılır (Frankl, 2009). Yaşadıkları hayatın anlamsız geldiğini düşünen bireyler hayatlarının ne yöne evrileceği konusunda kararsız kalırlar. Anlamsızlık hissi, varoluşsal engellenme ve varoluşsal boşluğa neden olur (Yalom, 2014). Varoluşsal Engellenme, bireyin anlam isteminin çeşitli sebeplerle engellenmesidir (Frankl, 2009).

Bireyin hayatına dair istediklerini yapamıyor olması, yaşamak için bir anlam ve amaç bulamıyor olması sonucu varoluşsal engellenme ortaya çıkar. Varoluşsal Engellenmenin ortadan kaldırılmaması, zamanla varoluşsal boşluğa yol açar. Varoluşsal boşluk, kendisini can sıkıntısı durumunda dışarı çıkarır (Frankl, 2009).

Müslüm Gürses şarkılarında ise, anlamsızlık, varoluşsal engellenme ve varoluşsal boşluk kavramları ön plana çıkmaktadır.

“...Yaşamak içimden gelmiyor artık

Öylesine dertli öyle üzgünüm

Bu dünya hiçbir tat vermiyor artık

Aldığım nefese cana küskünüm...”

Şarkıcı, içinde bulunduğu buhrandan dolayı, anlamsızlık yaşamaktadır. Hayatın tat vermediği, yaşamının kendisi için anlamı olmadığını dinleyicilerine aktarmıştır.

“...Dünyada sevmek sevmek bu muydu

Düştüğü yollarda hayat yoluydu

Gözleri ümitsiz yaşla doluydu...”

Şarkıcı, sevlmeme hissini kendisinde uyandırdığı boşluk ve içinde yaşamış olduğu ümitsizlik hissi ile beraber yaşamında anlam sorgulamaktadır.

“...Bomboş geldi dünya bana

Her şey yalan anlayana

Ağlıyorum yana yana

Acılarda gezer gibi...”

Şarkıcı, dünyanın kendisi için anlamsız olduğunu, yaşadığı tüm duyguların yalan olduğunu anlatmış, bu hislerin kendisinde yaratmış olduğu varoluşsal boşluğunu dinleyicileri ile paylaşmıştır.

“...Bilmiyorum neden doğdum

Gerçek varken hayal kurdum

Neler gördüm neler duydum

Rüyalarda gezer gibi..”

Şarkıcı, hayatının anlamını anlayabilmek için varoluşsal soruları kendisine yöneltmektedir. Yaşadığı duyguların gerçek olmadığını, bir hayal dünyasında yaşadığını kabul ederek, bu hayallerin kendisinin önündeki varoluşsal engelleme olduğunu dinleyicilerine aktarmıştır.

3.3. Özgürlük ve Sorumluluk

Bireyler sunulan seçeneklerden kendilerine en uygun olanı seçmekte özgürdür ve seçimlerinin de sorumluluğunu almakla yükümlüdürler. Çünkü bireylerin kaderi, konuları ve yaşam tarzları seçimlerinin bir sonucudur (Corey, 2008). Sürekli sorumluluklarını reddeden bireyler, kendi yaşamlarının mimarı olmayı kabul etmezler. Frankl’a (2009) göre, sorumlu olmak özgür olmakla eşdeğerdir.

Müslüm Gürses şarkılarında ise, özgürlük ve sorumluluk kavramı ön plana çıkmaktadır.

“...Bu kötü yazıma kader diyorlar

Dertler zincirine vuruldum usta

Gittiğim bu yolun dönüşü yoktur

Hakkını helal et elveda usta..”

Varoluşçu terapiye göre, birey yaptığı seçimlerin sorumluluğunu almalıdır. Şarkıcı ise yaşadığı olumsuz durumların sorumluluğunu alamamış ve kaderi suçlamıştır.

“...Bunca gamı bunca derdi

Zalim felek bana mı verdi?..”

Şarkıcı, yaşamış olduğu üzüntü durumunu dinleyicilerine abartarak anlatmış ve kaderi suçlamıştır.

“...Şimdi benim tek tesellim bir yudum şarap

Bunca yıldır ağlıyorum yetmez mi Ya Rabb...”

Şarkıcı, içinde yaşadığı durumun artık bitmesini istemektedir. Ancak bu durumu kendi yapabileceği bir seçimle bitirebilir. Ancak şarkıcı bu durumun bitmesini ve çektiği çilenin son bulmasını kadere ve bir yaratıcıya bağlamaktadır.

“...O çocuk gülüşün aklımdan gitmez

Yalvarsam Tanrı'ya yazımı silmez...”

Sanatçı, kaderi kabullenmiş ve bu yazgısının hiçbir şekilde değişmeyeceğine inanmaktadır. Ancak varoluşsal terapide kişi kendi yaptığı seçimlerle hayatını farklı bir noktaya getirebilir.

“...Doğuştan kadersiz doğuştan şanssız

Benden dertli değilsiniz ki...”

Sanatçı yaşamış olduğu dertler nedeniyle kaderi suçlamakta ve bu yazgısının doğuştan geldiğine inanmaktadır. Ancak varoluşsal terapide kişi yaptığı seçimler ile kendi hayatını değiştirebilir.

“...Son pişmanlık neye yarar

Her şeyin bedeli var

Olmadı yar...”

Sanatçı, bu şarkıda bir seçim yapmış ve yaptığı seçimlerin sorumluluğunu almıştır. Bununla birlikte yaptığı seçimlerin sonuçlarını kabul etmiştir.

3.4. Ölüm

Hayatın kesin olan yanı, bir gün sona ermesidir. Ölüm ve ölüm korkusu, varoluşçulara göre her zaman bireyin bilinçaltında bulunur ve bireyin yaşamı boyunca aklımdan çıkmaz (Corey,2008).

Müslüm Gürses şarkılarında ise, ölüm kavramı ön plana çıkmaktadır.

“...Bir mazeretim yok benim yolun sonu zaten ölüm

İstedığın kadar bağı kimse duymaz son sözün...”

Şarkıcı, her insanın yaşayacağı ve kaçınılmaz olan ölüm duygusunu kabul etmiş, ölümden sonra bireylerin ne yaparsa yapsın faydası olmayacağını dinleyicilerine aktarmıştır.

“...Öldür beni yaşamayı istemiyorum

Senden ayrı bu çileyi çekemiyorum...”

Şarkıcı, içinde yaşamış olduğu ayrılık acısını, sevgilisinin gidişini kabul edememiş ve o acıyı çekeceğine ölmeyi istemektedir.

“...Allah'ın gücüne gider mi bilmem

Verdiği bu candan ben bıktım usta

Böyle yaşamaktan bıktım ben usta...”

Şarkıcı, hayatında yaşanacak bir anlam bulamamış ve bu anlamsızlığından dolayı ölmeyi istemektedir.

3.5. Kaygı

Varoluşçulara göre kaygı, var olmanın vazgeçilmez ve temel bir parçasıdır. Yalom'a (2014) göre iki çeşit kaygı vardır. Bu kaygılardan ilki normal kaygıdır. Normal kaygı bireyin karşılaştığı bir duruma normal bir şekilde tepki vermesidir. Bu kaygı varoluşsal sorunlar için bir motivasyon kaynağı olarak kullanılabilir.

Kaygılardan ikincisi ise, nevrotik kaygıdır. Normal kaygının tam tersi olarak birey, karşılaştığı bir duruma normal bir şekilde tepki veremez, tepki abartılarak verilir. Nevrotik kaygı bilinçsiz yapılır ve bireyi işlevsiz hale getirebilir (Corey,2008). Müslüm Gürses şarkılarında ise nevrotik kaygı kavramı oldukça fazla görülmektedir.

Şarkılarında bir kişiye duyduğu özlemi, yaşadığı acıyı olduğundan daha fazla abartarak yaşamaktadır. Bu durum ise, nevrotik kaygının işareti olarak kabul edilir.

“Hep sen varsın aklımda

Düşünmem başka bir şey

Gel de bitsin bu hasret

Ayrılık acı bir şey...”

Şarkıcı, bu şarkısında sevgiliye duyulan özlemi ve unutamadığından dolayı yaşadığı kaygıyı anlatmaktadır. Şarkı sözlerinden, bu kaygının nevrotik kaygı olduğu anlaşılmaktadır.

“...Bir burukluk sarıyor gözlerim doluyor, ağlıyorum özleminle

Ağlıyorum, ağlıyorum, ağlıyorum özleminle...”

Şarkıcı, yaşadığı nevrotik kaygıyı bu dizelerdeki sözlerle dinleyicilerine aktarmaktadır. Yaşamış olduğu durumu abartmış, sevgiliye özlemin vermiş olduğu kaygıdan bahsetmiştir.

“...Nedir bu karanlık nedir bu sessizlik

Benden dertli değilsiniz ki...”

Şarkıcı, içinde bulunduğu duygudan ve bu duygunun getirmiş olduğu karanlık sessizlikten dolayı önünü görememekte ve bu sebeple kaygılı hissetmektedir. Bu nevrotik kaygının bir örneği olarak göze çarpmaktadır.

“...Günler sensiz mahsun sessiz

Günler her zaman telaşlı...”

Şarkıcı, sevgiliye duyulan özlemin kaygısını yaşadığı günlere yansıtmış ve içinde bulunduğu nevrotik kaygıyı dinleyicileri ile paylaşmıştır.

“...Aldanma çocuksu mahsun yüzüne

Mutlaka terk edip gidecek bir gün

Kanma sever gibi görüldüğüne

Seni sevmiyorum diyecek bir gün...”

Şarkıcı sevgilinin her an onu terk edeceği ve onu sevmeyeceği düşüncesi ile yaşamaktadır. Bu düşünce şarkıcıda nevrotik bir kaygıya sebep olmuştur.

3.6. Dünyada var olma

Yaşadığı durumlar hakkında tepki verebilen, düşünebilen ve anlam yükleyebilen bireylerin becerileri ‘‘Dasein’’ yani ‘‘dünyada var olma’’ olarak adlandırılır (Boss, 1963). Dünyada var olmanın dört yolu vardır: Umwelt, Mitwelt, Eingenwelt ve Überwelttir. Kişinin biyolojik dünyasını Umwelt, kişinin varoluşsal dünyasını Eingenwelt ve kişinin manevi dünyasını ise Überwelt temsil eder. Mitwelt, diğer insanlarla beraber var olmaktır. Bireyin diğer insanlarla kurmuş olduğu içten ve anlamlı ilişkileri, yaşadığı duyguları içermektedir (Binswanger, 1975).

Müslüm Gürses şarkılarında ise, Mitwelt kavramının ön planda olduğu görülmektedir.

“...Hep sen varsın aklımda

Düşünmem başka bir şey...”

Şarkıcı bu dizelerde dünyada var oluşunu sevgilisi ile tamamlamaktadır. Karşısındaki kişi ile yaşamış olduğu ilişkinin kendisini dünyada var ettiğini düşünmektedir. Ayrıca şarkıcıyı yaşayabileceği yalnız ve soyutlanma duygularından da korumaktadır.

“...Dün gelmiş gibisin doymadım sana

Ne olur sevgilim bir gün daha kal...”

Şarkıcı, Mitweltte yaşamaktadır ve buradan kopmak istememektedir. Sevgilisi, şarkıcının dünyada varoluşunu tamamlamıştır. Ancak şarkıcı yalnızlıktan korkmakta ve sevgilisinin gitmemesini istemektedir.

“...Uğruna yılları harcayacaksın

Aşkınla ömrünü bir tutacaksın...”

Şarkıcı, dünyada var oluşunu sevgilisinin yanında olması ile tamamlamakta ve onun için her şeyi yapmak istemektedir.

“...Hor görülenlerin Tanrım isyanıdır bu

Sevip seilmeyenlerin feryadıdır bu

Düzensiz dünyanın günahıdır bu

Yakarsa dünyayı garipler yakar...”

Şarkıcı, hem Mitweltte hem de Umweltte yaşamak istemektedir. Dünyada biyolojik olarak var olma isteğini aynı zamanda seilmek isteyip de seilmemesinin isteğini dinleyicilerine aktarmıştır.

3.7. Öz-aşkınlık

Frankl (2009) öz-aşkınlık kavramını kişinin kendisi ile meşgul olmayı bırakıp kendisini bir kişiye, işe, davaya ya da başka bir etkinliğe adayabilme yetisi olarak açıklar. Öz-aşkınlık kavramı anlam arayışının zirveye ulaşması olarak kabul edilebilir.

Müslüm Gürses şarkılarında ise, öz-aşkınlık kavramı ön planda yer almaktadır.

“...Bir burukluk sarıyor gözlerim doluyor, ağlıyorum özleminle

Ağlıyorum, ağlıyorum, ağlıyorum özleminle

Öyle zor ki yokluğun

İmkansız alışamam...”

Şarkıcı, kendisinden geçerek tüm yaşamını sevgilisine adamaktadır. Onun yokluğuna asla alışamayacağını düşünmektedir. Tüm anlamını sevgilisinde bulmuş, onun gidişiyle anlamını kaybetmiş ve bir daha o anlamı bulamayacağını düşünmektedir.

“...Güldür beni ağlamayı istemiyorum

Senden ayrı bu çileyi çekemiyorum...”

Şarkıcı hayatı bir çile olarak görmektedir ve hayatı yaşayabilmesi sevgilisinin onu güldürmesine bağlıdır. Tüm yaşamını sevgilisine odaklamış ve onsuz bir gülmeyi bile istememektedir.

“...Ne olur sevgilim bir gün daha kal

Son hatıran olsun ne olur bu gece

Ömrümce bugünü hatırlayayım

Gitmeyecekmiş gibi sev beni...”

Şarkıcı, ömründeki en güzel anları sevgilisine adanmış ancak sevgilisinin gitmesi ile birlikte kendisini bir buhranın içerisinde bulmuştur. Kendisini sevgilisine o kadar çok adanmıştır ki hala gitmesini kabul edememiştir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada, Müslüm Gürses’in 14 şarkısı varoluşçu terapinin bazı temel kavramlarına göre değerlendirilmiştir. Bu çalışma sonucunda, varoluşçu terapinin Müslüm Gürses’in şarkılarında karşılık bulunduğu ortaya çıkmıştır.

Bu 14 şarkıda, dünyada var olma, ölüm, kaygı, anlamsızlık, varoluşsal engellenme, varoluşsal boşluk, özgürlük ve sorumluluk alma, varoluşsal soyutlanma ve öz-aşkınlık gibi kavramların yoğun şekilde yansıtıldığı görülmüştür.

Öte yandan, varoluşçu terapinin, sanat eserlerini değerlendirmesi bakımından güçlü bir yaklaşım olduğu da düşünülmektedir. Bununla ilgili daha önce yapılmış çalışmalar incelendiği zaman, varoluşçu terapinin şiir, masal, film, şarkı gibi sanat eserlerini çok rahatlıkla açıklayabildiği ve yorumlayabildiği görülmektedir.

Ülkemizde özellikle “Müslüm” filmi ile beraber, Müslüm Gürses şarkılarına olan ilginin daha arttığı ön görülmektedir.

İnsanların Müslüm Gürses dinlemesi ile beraber yaşadıkları duyguları çok rahatlıkla dışarı çıkarabildiği düşünülmektedir. Genel olarak, bireylerin kendilerini kötü ya da anlamsız bir durumda hissettiklerinde Müslüm Gürses şarkılarını dinlemeye başladığı düşünülmektedir.

Bu aynı zamanda, Yalom'un (2014) açıklamış olduğu grubun iyileştirici etkilerinden olan evrensellik kavramına da örnek olarak gösterilebilir. Bireyler bu şarkıları dinleyerek kendilerini yalnız hissetmemekte, bu duyguyu bir tek kendilerinin yaşadığını düşünmemektedir.

Psikolojik danışma oturumlarında, bireyler her zaman kendilerini ve yaşadıkları duyguları psikolojik danışmana aktaramayabilir veya aktarmakta zorlanabilir. Bu zorlanmanın önüne geçmek ve danışanın duygularını rahatlıkla aktarabilmesi için, Müslüm Gürses şarkılarının danışanlara önerilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu şekilde danışanın kendi duygularını açığa çıkararak, yaşadığı duyguyu daha rahat tanımlayabileceği ön görülmektedir.

Müslüm Gürses şarkılarının farklı psikolojik danışma kuramları ile değerlendirildiğinde farklı sonuçlar alınacağı düşünülmektedir. Özellikle arabesk şarkılarının farklı kuramlarla veya farklı şarkılarla değerlendirilmesi ile daha farklı bulguların açığa çıkabileceği öngörülmektedir.

5. KAYNAKÇA

- Adams, M. (2014). Human development and existential counselling psychology. *Counselling Psychology Review*, 29(2), 34-42.
- Bilgin, O., & Sarıcı, H. (2018). Türk arabesk müziğinin varoluşçu terapinin temel kavramları açısından incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 200-207.
- Binswanger, L. (1975). *Being-in-the-world*. London: A Condor Books.
- Boss, M. (1963). *Psychoanalysis and daseinsanalysis*. New York: Basic Books.
- Corey, G. (2008). *Psikolojik danışma ve psikoterapi kuram ve uygulamaları (T. Ergene, Çev.)*. Ankara: Mentis Yayınları.
- Frankl, V. E. (2009). *İnsanın anlam arayışı* (5. Baskı). İstanbul: Okuyan Us Yayınları.
- Gençtanırım, D., & Voltan-Acar, N. (2010). Akılcı-duygusal davranışçı yaklaşım ve Sezen Aksu şarkıları. *Eğitim ve Bilim*, 32(143), 27-40.
- Kaufman, W. (1975). Strindberg's historical imagination: Erik XIV. *Comparative Drama*, 9(4), 318-331.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 170-189.
- Nixon, G., & Solowoniuk, J. (2005). An insider's look into the process of recovering from pathological gambling disorder: An existential phenomenological inquiry. *International Journal of Mental Health & Addiction*, 3(2), 26-34.
- Yalçın, İ., & Voltan-Acar, N. (2006). Candan Erçetin'in seslendirdiği şarkıların Gestalt Terapi açısından değerlendirilmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (20), 1-10.
- Yalom, I. D. (2014). *Varoluşçu psikoterapi* (Çev. Z. İyidoğan-Babayiğit). Ankara: Kabalcı Yayınevi.

6. EXTENDED ABSTRACT

Müslüm Gürses, whose real name is Müslüm Akbaş, was born on May 7, 1953 in the Halfeti district of Şanlıurfa. With the acquaintance of Müslüm Gürses, who had a difficult life, with Limoncu Ali, his life has changed. he has released 78 albums, released thousands of songs and starred in many films. Müslüm Gürses has been one of the most listened to singers of all time and millions of people have listened to these songs.

On the other hand, existential therapy, on the other hand, focuses on the problems that individuals bring with their existence.

The individual who am I, Where am I going, what will I be looking for answers to existential questions like approach that helps, meaninglessness, death, being in the world, anxiety, freedom and responsibility, self-transcendence, existential isolation existential frustration and existential focused on basic concepts such as emptiness.

The fact that many people say that they listen to Müslüm Gürses when they experience feelings of decency has brought to mind the connection between existential therapy and their songs. In this study, 14 songs by Müslüm Gürses were examined in terms of the basic concepts of existential therapy. Firstly, the concepts are explained and then the lyrics that are considered to be examples of the concepts are included. The lyrics were explained and paired with concepts were made. In this study conducted using the document analysis technique, it was revealed that the songs of Muslim Gurses correspond to the basic concepts of existential therapy.

It has also been observed that the existentialist approach, in particular, is strong in interpreting arabesque songs. It is assumed that arabesque songs are songs that people listen to when they lose their sense of life, when they feel bad. Considering that existential therapy also works on meaninglessness, it seems that the existential approach and arabesque songs complement each other.

Existential therapy is considered to be a powerful approach to explaining all products in the field of art. In previous studies on this subject, it has been seen that the existentialist approach is strong in explaining other areas of art. These areas are areas such as poetry, stories, novels and films. The existentialist approach tries to define the inner world of the individual, while the branches of art allow the individual to reflect his inner world. From this point of view, it seems that art and existential therapy complement each other.

It is believed that the songs of Müslüm Gürses can be recommended to clients who have difficulty explaining their own feelings. It is thought that these songs may be useful for clients to understand their own feelings and to explain the feelings they understand to their advisor.